

“... SOOTHING FABULATION; WE CALL IT HISTORY”

Fikció és történelem *A világ történetében*

Szerző: **ALBERT Noémi**, PhD I. évfolyam (noemi_albert@yahoo.com)

Témavezető: **Dr. KISANTAL Tamás** egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Irodalomtudományi Doktori Iskola, Pécs

Julian Barnes művei – számos posztmodern, illetve kortárs brit regényhez hasonlóan – olyan releváns történetelméleti kérdéseket vetnek fel, mint a (főként a nyolcvanas évekre koncentrált) irodalom- és történetelmélet viszonyának, valamint a kortárs történetírás és annak irodalmi megnyilvánulásainak problémája. Dolgozatom fókuszába az író 1989-es *A világ története 10 és ½ fejezetben* című regényét állítom, amelyben a különböző történetek és narrátoraik történelemhez, illetve történetíráshoz fűződő viszonyát vizsgálom. A regény különböző történeteinek célja a történelem dekonstruálása és újraírása, több – gyakran ellentmondásos – verzió felmutatása. A mű egy folyamatot ragad meg: az olvasó történelemhez való viszonyának változását; ezen folyamat pedig a történetelméleti paradigmán való túllépést igényeli.

Kutatásom a mű és bizonyos elméleti-filozófiai irányzatok, írások egymásra hatását állítja középpontba. A regény filozófiai problémafelvetései, véleményem szerint, főként Hayden White *Metahistory* című könyvével hozhatók kapcsolatba, ezért a hangsúly arra helyeződik, hogyan viszonyul az irodalmi alkotás a white-i történetírás koncepciójához. White a történetírás azon problémájára világít rá, amellyel az elbeszélők szembesülnek – akik sok esetben maguk is történelmet kívánnak írni. Ennek függvényében nyerne teret kutatásomban a történetírás és a fikció szoros kapcsolatának vizsgálata, a kettő közötti hasonlóságok kiemelése, ami lehetővé teszi mind a történelem, mind a fikció új megvilágításba helyezését. Noha White főként a két diszciplína hasonlóságait emeli ki, elmélete nem bizonyul elengedőnek a kutatásom számára. Fontosnak tartom ugyanis megvizsgálni e hasonlóságokból fakadó következményeket, tehát azt, hogy miként értelmeződik át a történettudomány és az olvasó történelemekhez való viszonya, emellett azonban elengedhetetlen rávilágítani a különbségekre is.

Kulcsszavak: **történelem, fikció, apokrif, újraírás**

“... SOOTHING FABULATION; WE CALL IT HISTORY”

Fiction and history in *a history of the world in 10½ chapters*

Author: **Noémi ALBERT**, first-year PhD student (noemi_albert@yahoo.com)

Supervisor: **Dr. Tamás KISANTAL**, professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Arts, Doctoral Studies in Literary Theory, Pécs

Julian Barnes’s novels, similarly to numerous postmodern and contemporary works, propose such relevant questions regarding the theory of history, as the relationship between literary and historical theory, or contemporary historiography and

its literary manifestations. In the focus of this paper stands Barnes's 1989 novel, *A History of the World in 10½ Chapters*, in which I investigate the diverse stories' and their narrators' reactions to and contemplations about history, about historiography. The aim of the stories integrated into the complex web of the novel is the deconstruction and rewriting of history, the presentation of numerous, often contradictory, versions. The work captures the process of change in the reader's relation to history; this process requires the surpassing of the current theoretical paradigm.

At the centre of my research stands the interplay between the novel and certain theoretical-philosophical trends. It seems that the literary work's philosophical agenda is tightly connected to Hayden White's *Metahistory*; thus, emphasis is laid on the novel's relation to and reflection on White's conceptions about historiography. White highlights those issues concerning history-writing that the novel's different narrators, who often propose to write (hi)stories of their own, encounter. In the light of this meeting point, the paper focuses on the rapport between fiction and history, on highlighting the similarities between the two, which would result in a re-evaluation and redefinition of both history and fiction. Although White focuses mostly on the aforementioned similarities, his theory falls short, since the consequences entailed in bringing together these two distinct areas must also be analysed, namely, how the discipline of history and the reader's relation to it is redefined. Furthermore, the discrepancies and differences between them must also be carefully captured.

Keywords: **history, fiction, apocryphal, rewriting**